

Dosarul nr. 2ra-1441/22
2-21153776-01-2ra-07102022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – T. Vasilică
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton. O. Cojocaru. A. Panov

DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Alexandr Vinogradov,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Anna Balacan împotriva lui Alexandr Vinogradov cu privire la încasarea pensiei de
întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din data de 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a admis apelul declarat de către Anna Balacan, s-a modificat hotărârea din
data de 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 18 octombrie 2021 Anna Balacan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Alexandr Vinogradov, prin care a solicitat încasarea pensiei de
întreținere pentru copilul minor în mărime de 3 000,00 lei lunar și încasarea
cheltuielilor de judecată suportate pentru asistență juridică în sumă de 1 000,00 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Anna Balacan a indicat că cu
Alexandr Vinogradov s-a aflat în relații de concubinaj din anul 2009. Din această
relație, la xxxxx, s-a născut fiul xxxxx. În legătură cu neînțelegerile în familie din
anul 2017 nu mai locuiesc împreună.

Reclamanta a menționat că Alexandr Vinogradov a promis că benevol o va ajuta
la întreținerea fiului, însă după plecarea sa, ultimul nu a mai participat la întreținerea
și educația copilului minor, nu se interesează de soarta copilului.

Prin hotărârea din data de 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
s-a admis parțial acțiunea depusă de către Anna Balacan, s-a încasat de la Alexandr
Vinogradov în beneficiul Annei Balacan pensia de întreținere pentru copilul minor
xxxxx, născut la xxxxx, în mărime fixă de 1 500 lei lunar, până la atingerea
majoratului copilului, începând cu 18 octombrie 2021, cheltuielile de judecată cu titlu
de cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 500 lei și în beneficiul statului

taxa de stat în mărime de 540 lei, în rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 42,46-49)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Anna Balacan. (f.d. 51,62-64)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 iunie 2022 a admis apelul declarat de către Anna Balacan, a modificat hotărârea din data de 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și a majorat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor până la 3 000,00 lei, începând cu 18 octombrie 2021 și până la atingerea majoratului copilului minor. A încasat de la Alexandr Vinogradov în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 080 lei. (f.d. 72,73-82)

Instanțele de judecată în temeiul art. 58, alin. (1), art. 74, art. 75, alin. (1)-(3), art. 76 din Codul familiei în colaborare cu art. 18, alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, au concluzionat că pretenția Annei Balacan cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor este întemeiată, deoarece s-a constatat că copilul minor se află la întreținerea și educația mamei, iar Alexandr Vinogradov nu participă la întreținerea copilului.

Totodată, instanțele de judecată au avut opinii diferite cu privire la cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor. Instanța de fond a încasat suma de 1 500 lei, pe când instanța de apel a majorat suma până la suma de 3 000 lei lunar, menționând că instanța de fond nu a ținut cont de starea materială și familială a părinților și de alte circumstanțe importante.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Alexandr Vinogradov, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond. (f.d. 90-91)

Recurentul a menționat că instanța de apel a avut o abordare eronată asupra cazului, aplicând eronat normele de drept material și de drept procedural și anume dreptul de a fi auzit, ori la faza examinării cauzei în instanța de fond acesta și-a expus opinia asupra cererii de chemare în judecată, care a primit o apreciere corespunzătoare de către instanța de fond.

Referitor la aplicarea eronată a normelor de drept material recurentul a menționat că deși, instanța de apel a invocat prevederile art. 58, alin. (1) din Codul familiei, nu a ținut cont că obligația de educație, îngrijire și întreținere a copilului urmează a fi împărțită ambilor părinți în mod egal, inclusiv și suma reflectată în informația plasată pe pagina web a Biroului Național de Statistică.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 23 iunie 2022, expediată participanților la proces la data de 29 iulie 2022. Confirmare privind recepționarea acesteia de către Alexandr Vinogradov la materialele dosarului lipsește.

Alexandr Vinogradov, în termen, la 22 septembrie 2022 a depus la Curtea Supremă de Justiție recursul motivat.

La 07 octombrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului declarat de către Alexandr Vinogradov în adresa Annei Balacan. Potrivit avizului de recepție DS8007546545AS rezultă că la 12 octombrie 2022 intimata a recepționat copia recursului, însă până la data examinării recursului nu a prezentat opinia asupra argumentelor invocate în recursul depus de către Alexandr Vinogradov. (f.d. 97)

Dat fiind faptul că instanța de recurs a comunicat intimei copia recursului,

lipsa unei referințe din partea acesteia nu va împiedica Curtea să examineze recursul în fond, mai ales că litigiul prezintă o problemă vitală care nu suportă tăgădare.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) din Codul de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Prin încheierea din 21 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat admisibil recursul depus de către Alexandr Vinogradov împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și s-a numit spre examinare, în complet de cinci judecători.

Prin prisma art. 441 și 444 din Codul de procedură civilă recursul se examinează de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate problemele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, intimata, care a recepționat copia recursului, a avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Lipsa reacției din partea acesteia nu împiedică examinarea recursului în fond.

În conformitate cu articolul 432, alin. (2), lit. a) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Alin. (4) din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Alexandr Vinogradov întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform prevederilor art. 130, alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că la xxxxx s-a născut copilul xxxxx, părinții potrivit certificatului de naștere xxxxx fiind Alexandr Vinogradov și Anna Balacan. (f.d. 8)

La 18 octombrie 2021 Anna Balacan s-a adresat cu prezenta acțiune, prin care a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 3 000 lei lunar și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din data de 31 martie 2022 a admis parțial cererea de chemare în judecată, a încasat de la Alexandr Vinogradov în beneficiul Annei Balacan pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime fixă de 1 500 lei lunar și cheltuielile de judecată în mărime de 500 lei, iar în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 lei, în rest, a respins cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. (f.d. 42, 46-49)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de către Anna Balacan, care a solicitat casarea hotărârii în partea pretențiilor respinse și în această parte a emite o nouă hotărâre privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată. (f.d.51, 62-64)

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 iunie 2022 a admis apelul declarat de către Anna Balacan, a modificat hotărârea din data de 31 martie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Central și a majorat cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor până la 3 000,00 lei. Totodată, a încasat de la Alexandr Vinogradov în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 080 lei. (f.d.72,73-82)

Alexandr Vinogradov prin recursul înaintat a criticat soluția instanței de apel în partea modificării hotărârii instanței de fond și majorării sumei dispuse spre încasare cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor, menționând că în acest sens instanța de apel a avut o abordare eronată asupra cazului, aplicând eronat normele de drept material.

Instanța de recurs, judecând cauza în limitele invocate în recurs, consideră că instanța de apel a dat o interpretare greșită materialului probator prezentat de părți și administrat de instanța de fond, fapt ce a dus la emiterea unei decizii eronate în partea majorării cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor până la 3 000,00 lei.

Astfel, problema de bază supusă controlului judecătoresc în faza de recurs constă în verificarea corectitudinii aplicării de către instanța de apel a prevederilor Codului familiei privind obligația părinților de a-și întreține copiii.

Pentru a elucida aspectele abordate în speță, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept material ce reglementează raportul juridic dedus judecării.

Conform prevederilor art.18, alin.(1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În conformitate cu prevederile art. 58, alin.(1) și alin. (2) Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți

în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat. Drepturile și obligațiile părinților, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obținerii capacității depline de exercițiu de către copil.

Potrivit art. 74 din Codul familiei părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Răspunderea comună a ambilor părinți este prevăzută și la art. 18, alin (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din data de 15 decembrie 1994 potrivit căruia ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Din conținutul normelor de drept sus-citate rezultă cert obligația ambilor părinților să-și întrețină copiii minori, obligație care se datorează faptului că aceștia sunt temporar incapabili să-și asigure de sine stătător existența.

Astfel, Anna Balacan prin prisma art. 58, alin. (1) și alin. (2) și 74 din Codul familiei se consideră îndreptățită de a solicita încasarea de la Alexandr Vinogradov a pensiei de întreținere pentru copilul minor xxxxx, ori s-a stabilit că Alexandr Vinogradov nu contribuie financiar la întreținerea copilului.

Din pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată rezultă că Anna Balacan a solicitat, în temeiul art.76 din Codul familiei, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în sumă bănească fixă în mărime de 3 000 lei.

Conform art.76 din Codul familiei în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75.

Cuquantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Conform art. 2 din Legea nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului.

Potrivit informației oficiale plasată pe pagina web a Biroului Național de Statistică, privind minimul de existență pentru anul 2021, este de 2 602,40 lei pentru copii în vârstă de 7-17 ani în orașe mari.

Instanța de apel a majorat cuantumul pensiei de întreținere, reținând că suma solicitată de către Anna Balacan cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor în mărime de 3 000 lei este echitabilă și corespunde necesităților adolescentului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel, deși corect a constatat că Alexandr Vinogradov în virtutea legii datorează întreținerea copilului minor xxxxx, care se află la întreținerea mamei, incorect a majorat cuantumul pensiei de întreținere, ori atât legislația națională cât și internațională prevede răspunderea ambilor părinți pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

Prin urmare, la întreținerea copilului minor xxxxx trebuie să participe în egală măsură atât tatăl Alexandr Vinogradov, cât și mama Anna Balacan.

Totodată, instanța de recurs subliniază că obligația legală de întreținere are ca obiect prestarea efectivă a întreținerii în beneficiul persoanei întreținute și urmează a fi impusă în funcție de posibilitățile materiale ale părintelui care datorează întreținerea copilului.

La caz, instanța de apel a majorat cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor la suma de 3 000 lei, însă nu a verificat dacă situația financiară a lui Alexandr Vinogradov îi permite să achite această sumă.

Argumentul instanței de apel precum că Alexandr Vinogradov nu s-a expus asupra încasării sumei de 3 000 lei pentru întreținerea copilului minor este considerat de către Colegiul lărgit eronat, ori din declarațiile înserate în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din data de 31 martie 2022 rezultă că pârâtul nu a recunoscut cererea de chemare în judecată în privința sumei cerute de către reclamantă, menționând că are la întreținere doi copii minori, nu are un serviciu stabil, muncește ocazional și nu are posibilitate să achite cuantumul solicitat. (f.d. 40-41)

În consecință, având în vedere cele expuse, instanța de recurs consideră întemeiată hotărârea instanței de fond în partea dispunerii încasării de la Alexandr Vinogradov în beneficiul Annei Balacan a pensiei de întreținere pentru copilul minor xxxxx, născut la xxxxx, în mărime fixă de 1 500 lei lunar, până la atingerea majoratului copilului, începând cu 18 octombrie 2021.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432, alin. (2), lit. a) și b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale. Totuși, completarea considerentelor hotărârii din data de 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru nu poate fi calificată ca o încălcare decisivă a art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă, cât timp instanța de recurs a acceptat punctul de vedere juridic al acesteia, iar, per ansamblu, instanța de fond a răspuns la principalele elemente din dosar. Instanța de recurs observă că esența deciziei din data de 23 iunie 2022 a instanței de apel nu corespunde standardelor de mai sus. Astfel, datorită acestor constatări, Colegiul de control judiciar consideră că erorile depistate pot fi corectate prin casarea deciziei contestate și menținerea hotărârii primei instanțe.

Având în vedere cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul formulat de către Alexandr Vinogradov, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea instanței de fond.

În conformitate cu articolul 445, alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Alexandr Vinogradov.

Se casează decizia din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Anna Balacan împotriva lui Alexandr Vinogradov cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se menține hotărârea din data de 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Maria Ghervas